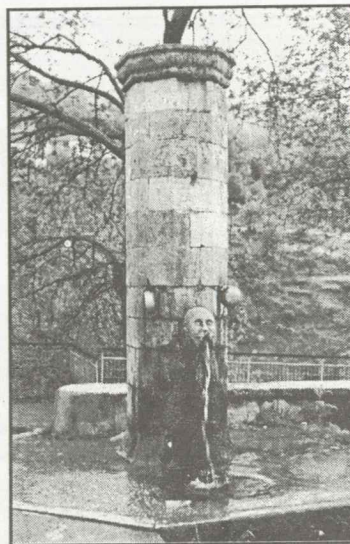

ΠΡΑΜΑΝΤΙΩΤΑ

Περιοδική έκδοση του Συλλόγου Πραμαντιωτών Ιωαννίνων
Έτος Δ', Σεπτέμβριος - Οκτώβριος 1998 - Αρ. φύλλου 23
Ταχ. Διεύθυνση: Μπιζανίου 24 - 452 21 Ιωάννινα

ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΟΚΤΩΒΡΗ '98

ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΠΡΑΜΑΝΤΩΝ
Ο κ. ΧΡΗΣΤΟΣ Κ. ΤΣΑΚΤΣΙΡΑΣ
(ΩΣ ΤΩΡΑ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ)

ΕΚΛΟΓΕΣ 11-10-98:

ΧΡ. Κ. ΤΣΑΚΤΣΙΡΑΣ	ΨΗΦΟΙ	837
ΙΩΑΝ. ΑΘ. ΣΕΝΤΕΛΕΣ	»	816
ΧΡ. Θ. ΜΟΛΩΝΗΣ	»	648

ΕΚΛΟΓΕΣ 18-10-98

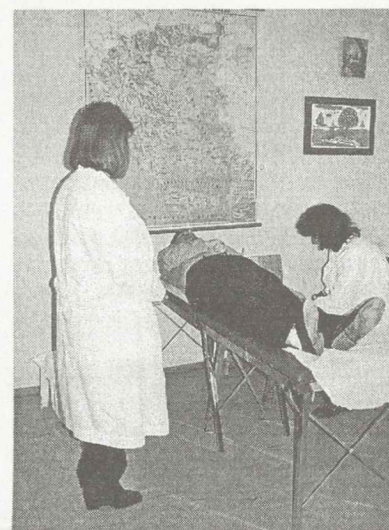
ΧΡ. Κ. ΤΣΑΚΤΣΙΡΑΣ	ΨΗΦΟΙ	1116
ΙΩΑΝ. ΑΘ. ΣΕΝΤΕΛΕΣ	»	970

(Αποτελέσματα εκλογών, ΔΗΜ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ κλπ. βλ. σελ. 7)

ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ ΣΤΙΣ 8 & 9 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

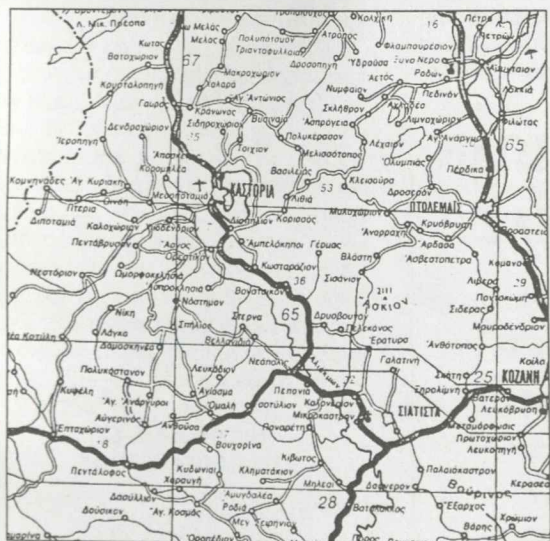
Στις 8 και 9 Δεκεμβρίου θα γίνει ομαδική αιμοδοσία στο Νοσοκομείο Χατζηκώστα, από τους Πραμαντιώτες των Ιωαννίνων και φίλους του χωριού μας. Όσοι επιθυμούν να δώσουν αίμα να τηλεφωνήσουν στα μέλη του Δ.Σ. Μιάμν Χρήστο 99536 και Αντώνη Βασιλείο 42318 για να καθοριστεί η ώρα μετάβασής τους στο Νοσοκομείο.

Επειδή η Τράπεζα αίματος δεν έχει δημιουργήσει ένα απόθεμα τέτοιο που να μπορεί ν' ανταποκριθεί σε κάθε πιθανή ζήτηση, κάνει έκκληση σ' όλους τους χωριανούς και φίλους σ' οποιοδήποτε μέρος της Ελλάδος κι αν ευρίσκονται, ν' αφιερώσουν λίγα λεπτά από το χρόνο τους πηγαίνοντας στον πλησιέστερο σταθμό αιμοδοσίας και δηλώνοντας ότι δίνουν αίμα για την Τράπεζα αίματος του

Συλλόγου Πραμαντιωτών Ιωαννίνων στο Νοσοκομείο Χατζηκώστα. Παράλληλα να ενημερώνεται μ' ένα τηλεφώνημα και ο Σύλλογος τηλ. 24761 για ν' ανακοινώνεται τ' όνομά τους στην εφημερίδα.

Εκδρομή στις Λίμνες Πρεσπών - Καστοριά

Ο Σύλλογος Πραμαντιωτών Ιωαννίνων θα πραγματοποιήσει διήμερη εκδρομή στις λίμνες Πρεσπών-Καστοριά το Σάββατο και Κυριακή 12 και 13 Δεκεμβρίου. Το πρόγραμμα θα είναι:

1η ΜΕΡΑ:
ΙΩΑΝΝΙΝΑ-ΛΙΜΝΕΣ ΠΡΕΣΠΩΝ-ΚΑΣΤΟΡΙΑ

Αναχώρηση το πρωί στις 7:30 από την κεντρική πλατεία (ρολόι), για την ευρύτερη περιοχή των λιμνών Πρεσπών, όπου θα φτάσουμε το μεσημέρι. Θα επισκεφτούμε τον Αγ. Γερμανό, τη Μικρή Πρέσπα και στη συνέχεια στις όχθες της Μεγάλης Πρέσπας, τους Ψαράδες.

Η μετάβαση με τις βάρκες στο νησί του Αγ. Αχλλείου θα γίνει εφ' όσον το επιτρέπει ο καιρός. Δηλώσεις συμμετοχής μέχρι 2 Δεκεμβρίου, στα τηλέφωνα 42318 (Αντώνης Βασιλείος), 92633 (Καρακώστας Χρήστος) και 45064 (Μιάμν Χρήστος).

Απαραίτητη προϋπόθεση για πραγματοποίηση της εκδρομής η συμμετοχή σ' όλα (40) άτομων.

Το απόγευμα αναχώρηση για την Καστοριά. Τακτοποίηση στο ξενοδοχείο μας. Διανυκτέρευση.

2η ΜΕΡΑ:
ΚΑΣΤΟΡΙΑ-ΚΟΖΑΝΗ-ΣΙΑΤΙΣΤΑ-ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Πρόγευμα και χρόνος ελεύθερος για επίσκεψη του αξιόλογου Λαογραφικού Μουσείου. Στη συνέχεια αναχώρηση για την Κοζάνη. Επίσκεψη του Λαογραφικού Μουσείου. Επόμενός μας σταθμός η Σιάτιστα. Χρόνος ελεύθερος και το απόγευμα ξεκινάμε το ταξίδι της επιστροφής.

Η τιμή συμμετοχής είναι 12.000 δρχ, στην οποία περιλαμβάνεται η μεταφορά, η διανυκτέρευση και το πρωινό της Κυριακής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΠΑΡΑΜΑΝΤΙΩΤΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ Ο κ. ΒΑΣΙΛΗΣ Δ. ΑΝΤΩΝΗΣ

Μετά την εκλογή του ως δημάρχου, ο πρόεδρος του Συλλόγου Πραμαντιωτών Ιωαννίνων κ. Χρ. Κ. Τσακτσίρας συγκάλεσε εκτάκτως το Δ.Σ. του Συλλόγου μας.

Μετά από διαλογική συζήτηση αποφασίστηκαν τα παρακάτω.

1. Παρατείνεται από πρόεδρος ο κ. Χρ. Τσακτσίρας και παραμένει ως απλό μέλος στο Σύλλογο.
2. Πρόεδρος αναλαμβάνει ο ως τώρα αντιπρόεδρος κ. Βασίλης Δ. Αντώνης.
3. Αντιπρόεδρος αναλαμβάνει ο κ. Βασίλης Δ. Καρακώστας, ως τώρα μέλος του Δ.Σ. του Συλλόγου.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΣΤΟ 4ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΑΡΤΑΣ

Το Θεατρικό μας Τμήμα θα είναι ένα από τα έξι θεατρικά σχήματα, που θα λάβουν μέρος στο 4ο Φεστιβάλ Ερασιτεχνικού Θεάτρου Άρτας, που διοργανώνει ο Σύλλογος «ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ». Θα παρουσιάσει την Κυριακή 29 Νοεμβρίου, ώρα 8.30 μ.μ., στην αίθουσα του Συλλόγου «ΣΚΟΥΦΑΣ» το έργο του ΝΤΑΡΙΟ ΦΟ «ΔΕΝ ΠΛΗΡΩΝΩ... ΔΕΝ ΠΛΗΡΩΝΩ!!!».

Είναι μια ευκαιρία για τους Πραμαντιώτες της Άρτας να παρευρεθούν στην παράσταση και να χαρούν την πραγματικά ωραία δουλειά του Θεατρικού μας Τμήματος.

ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

✓ ΤΙ ΘΑ ΓΙΝΕΙ ΜΕ ΤΟ ΝΕΡΟ;

Όπως γράψαμε και σε προηγούμενα φύλλα της εφημερίδας μας η έλλειψη νερού, τους καλοκαιρινούς μήνες, είναι το πρώτο και μέγιστο πρόβλημα του χωριού μας.

Το Κοινοτικό συμβούλιο έκανε τις απαραίτητες ενέργειες και πραγματοποιήθηκε γεώτρηση για πιθανή εξεύρεση νερού, καθ' υπόδειξη ειδικού γεωλόγου στη θέση «Ασβεσταριές» της Φτέρης δίπλα στο δρόμο προς τους Μελισσοουργούς. Η γεώτρηση όμως απέβη άκαρπος.

Εγινε σοβαρή σκέψη εκμετάλλευσης του νερού τις πλούσιες πηγής «Γκούσ'λα» του Τσάπελα που τρέχει προς τον Αραχθό ανεκμετάλλευτο. Με κατασκευή υδραυλικών και με όσες δαπάνες συνεπάγονται, τους κρίσιμους καλοκαιρινούς μήνες, το νερό της πηγής αυτής να μπαίνει στο υδρευτικό δίκτυο του χωριού μας. Η σκέψη αυτή μελετάται σοβαρά και πάρθηκε απόφαση να γίνει μελέτη για χρημική εξέταση καταλληλότητας.

Παράλληλα εξετάζονται κι άλλοι τρόποι υδροδότησης του χωριού μας π.χ. απ' τα νερά της Στρογγούλας και των γειτονικών κοινοτήτων.

Το Δημοτικό Συμβούλιο που θα αναλάβει καθήκοντα το Γενάρη πρέπει να βάλε θέμα άμεσης προτεραιότητας την εξασφάλιση αρκετής ποσότητας νερού, διορθώνοντας ή αντικαθιστώντας σιγά σιγά το υπάρχον παλιό ημικατεστραμμένο δι-

κτυο, κάνοντας σωστότερη κατανομή αποτρέποντας τις σπατάλες.

Δεν πρέπει να περάσει άλλο καλοκαίρι με το φοβερό φάσμα της λειψυδρίας. Ας βοηθήσουμε όλοι προς τούτο.

✓ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΡΓΑ

Όπως ανακοίνωσε απ' το βήμα της εκκλησίας ο ιερέας π. Δημήτριος Γιαννηρίζος ένα ένα όλα τα παρεκλήσια και ξωκλήσια διορθώνονται και ανακατασκευάζονται.

του ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ

Εται επισκευάστηκαν η εκκλησία της Αγ. Μαρίας, ο Άγιος Βασίλειος, ο Αι-Λίας της Ράχης της Παναγίας και τελευταία ο κοιμητηριακός ναός του Αγίου Γεωργίου. Για το ναό αυτό ο ιερέας έκανε έκκληση προς τους Πραμαντιώτες να συμβάλλουν οικονομικά μιας και εκεί όλοι έχουμε προσφιλή μας πρόσωπα.

Και για το μοναστήρι της Αγ. Παρασκευής εγκρίθηκαν χρήματα — (γράψαμε σε προηγούμενο φύλλο)— για εργασίες επισκευής κι αναπαλαίωσης.

✓ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ ΣΕ ΑΕΙ

Από ελλιπή ενημέρωση δεν συμπεριλάβαμε στη στήλη των επιτυχόντων Πραμαντιωτοπούλων τα ονόματα των παρακάτω που τους συγχαίρουμε και τους ευχόμαστε καλές σπουδές:

Καρακώστα Χαρά του Δημ. Φυσικό Θεσ/νίκης

Πάνος Γεώργιος του Αλεξάνδρου 1ος στη Σχολή Οικον. Επιστημών Ιωαννίνων.

ΠΡΑΤΗΡΙΟ

ΥΓΡΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ

ΣΠΥΡΟΣ ΓΕΩΡ. ΣΙΟΡΕΝΤΑΣ

ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ

Διανομή κατ' οίκον

ΑΜΕΣΗ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ

Νικοπόλεως 73

Τηλ. Πρατηρίου 33322

Οικίας 24365

ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΚΩΝ. ΚΟΝΤΟΔΗΜΟΣ

Φωτοτυπίες Σχεδίων - Φωτοαντίγραφα

Χαρτικά - Βιβλιοδεσίες

Δακτυλογραφήσεις

Ναπολέοντος Ζέρβα 2

(εντός στοάς Κεντάκου-έναντι δικαστικού μεγάρου) Ιωάννινα

τηλ.: 0651-71 123

✓ ΤΟ ΛΙΘΑΡΙ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΚΟΣΜΑ

Όπως αναφέρει η τοπική μας προφορική παράδοση ο Πατροκοσμάς, το καλοκαίρι του 1779 μετά τους Μελισσοουργούς, ήρθε στην Πράμαντα κι έμεινε τρεις μέρες.

Τη διδαχή του προς τους συγκεντρωμένους Πραμαντιώτες την έκανε κοντά στην κεντρική εκκλησία της Αγ. Παρασκευής που τότε ήταν μικρό ομώνυμο εκκλησάκι στο χώρο της σημερινής πλατείας δίπλα στον πλάτανο. Τότε δεν υπήρχε ούτε πλατεία, ούτε πλάτανος αλλά μια λάκα με πουρνόρια που δυτικά της έτρεχε ένα μικρό ρυάκι (ο σημερινός μεγάλος χειμάρρος). Ανέβηκε λοιπόν πάνω σ' ένα «ριζμίο λιθάρι» και μίλησε στους Πραμαντιώτες.

Από τότε η πέτρα αυτή που όλοι οι παλιότεροι τη θυμούνται αφού το προσέβλεπον μέρος της σώζονταν ως το 1966 που στρώθηκε με πλάκες η πλατεία. Τότε τη σπάσανε και την πετάξανε στο κεντρικό ρέμα. Απέμεινε όμως το υπόλοιπο κομμάτι του λιθαρίου που τώρα με την ανάπληση που γίνεται επιβάλλεται να εξορυχθεί, να τοποθετηθεί σε κάποιον χώρο και να αποτελέσει σημαντικό ιστορικό κειμήλιο του χωριού μας κι ένα απ' τα μάλλον αξιοθέατα.

✓ ΝΕΟ ΒΙΒΛΙΟ

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΗ Κ. ΜΑΡΓΑΡΗ

Ο χωριανός μας λογοτέχνης και συγγραφέας κ. Βασ. Κ. Μάργαρης εξέδωσε πριν λίγο καιρό σε καλαίσθητο τόμο το βιβλίο του «ΔΡΟΜΟΙ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΙΩΑΝ.

ΜΠΟΥΤΖΑΣ

ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ -

ΚΑΛΟΡΙΦΕΡ

ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΙ

Ι. ΣΤΑΜΟΥ 2 -

ΤΗΛ. 21.947

ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Πωλείται οικόπεδο 4 στρεμμάτων στη θέση «Φτέρη» Αγίας Παρασκευής τηλ. 6613483, ή 0671 25446.

ΚΑΙ ΤΟΠΟΙ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ». Απόσπασμα απ' το κεφάλαιο «ΣΤΑ ΤΖΙΟΥΜΕΡΚΑ» δημοσιεύουμε στο παρόν φύλλο σε άλλη σελίδα.

✓ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Το γράψαμε και το ξαναγράψαμε. Δεν υπάρχει άλλος δρόμος και τρόπος να κρατηθούν λίγοι άνθρωποι στο χωριό παρά η τουριστική ανάπτυξη.

Καιρός για αγροτουρισμό. Εγιναν προς τούτο παλιότερα σεμινάρια προς νέους του χωριού μας. Είναι καιρός να γίνουν νοικοκυριά δωμάτια πολλά, να αξιοποιηθεί το ορειβατικό καταφύγιο, να εκσυγχρονιστούν τα μαγαζιά μας, ν' αυξηθεί η τουριστική κίνηση, τα βουνά μας να γίνουν κέντρα ορειβατικών εξορμήσεων, να εκμεταλλευτούμε την άριστη ποιότητα του νερού της πηγής «Σκάλα», ν' αξιοποιηθεί το σπήλαιό μας, να γίνουμε πιο παραδοσιακοί στις δημοτικές κι ιδιωτικές κατασκευές μας.

Δεν πρόκειται να μεταβληθούμε σε «γκαρόνια των ξένων». Θα είμαστε κύριοι στον τόπο μας, χωρίς να ανατιγράφοιμε και να πιηκίζουμε κανέναν.

✓ ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ

Οι Δημοτικές εκλογές του Οκτωβρίου '98 όπως κι ο προεκλογικός αγώνας διεξήχθησαν σε κλίμα ήπιο και πολιτισμένο.

Η ερχόμενη τετραετία θεωρείται εξαιρετικά κρίσιμη. Πιστεύω πως οι νεοειδρωθέντες δήμοι θα τυχουν γενναίων χρηματοδοτήσεων κι αν υπάρξει μεθοδικότητα και ιεραρχηθούν σωστά οι ανάγκες, αν γίνουν απρόεργες μελέτες και ενέργειες και μπουν οι προτεραιότητες που πρέπει και πάνω απ' όλα αν υπάρχει κλίμα σύμπνοιας και συνεργασίας σ' όλα τα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου και τους δημότες γενικότερα το χωριό μας θα δει καλύτερες μέρες.

ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΣΤ.
ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ

ΘΑΝΑΤΟΙ

Τον τελευταίο καιρό πέθαναν οι παρακάτω χωριανοί μας:

— Βασιλική σύζ. Χρ. Γεροδήμου στην Αθήνα σε μεγάλη ηλικία

— Χριστίνα συζ. Γ. Καλονήρου στην Αθήνα σε μεγάλη ηλικία

— Νίκος Σ. Χαρίσης στην Άρτα.

— Γεώργιος Μπίκας στην Άρτα.

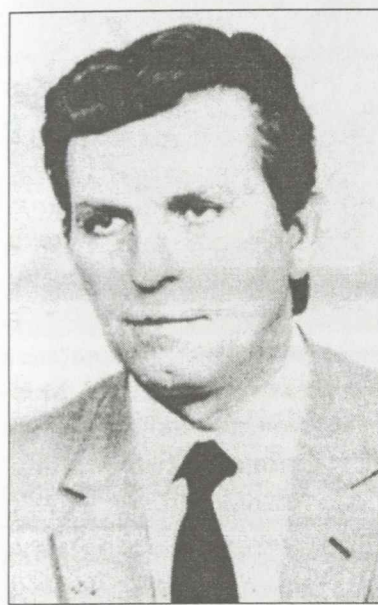
— Γιάννης Γ. Μολώνης στην Αθήνα

— Νίκος Απ. Νούτσος στην Γιάννινα

— Όλγα συζ. Κ. Βάνα στην Πράμαντα.

Εκφράζουμε τα θερμά συλλυπητήρια προς τους οικείους τους.

ΜΝΗΜΗ ΚΩΣΤΑ ΕΞΑΡΧΟΥ

Συμπληρώνεται σε λίγες μέρες ένας χρόνος από το θάνατο του σεβαστού και αγαπητού προέδρου μας Κώστα Εξαρχου. Με την ευκαιρία λοιπόν αυτή θέλω να εκφράσω τιμήν στην μνήμη και ότι ο έντονος ρυθμός της ζωής, μας απομακρύνει από αγαπημένα και γνωστά μας πρόσωπα που έφυγαν από τη μά-

ταιη τούτης ζωής. Η άποψη αυτή ίσως να είναι σωστή για τα πρόσωπα εκείνα που φεύγουν απ' τη ζωή χωρίς ν' αφήνουν κάτι το ιδιαίτερο.

Είχα την ευκαιρία και την ευχέρεια μέσα από το σύλλογό μας, που ο Κώστας Εξαρχος ήταν αρωγός σ' όλες τις δραστηριότητές του, να γνωρίσω από κοντά τις ανθρώπινες αρετές του.

Ως άνθρωπος υπήρξε πράος και ακέραιος χαρακτήρας. Η ευγένειά του, η καρτερικότητα, το μελίχιο ύφος με το χαμόγελο, ήταν μερικά από τα γνωρίσματα του χαρακτήρα του. Με τον πληθωρικό του λόγο και τις παραστατικές του χειρονομίες αποσπούσε το θαυμασμό των συνομιλητών του.

Ήταν εργατικός στο έπακρο, ακούραστος, πλασμένος με γερές, ζηλευτές κι ανεξάντλητες προσωπικές δυνατότητες. Πίστευε ακράδαντα στην προκοπή του χωριού μας που τόσο λάτρεψε. Κάθε θετικό βήμα ως προς την ανάπτυξη του, το δίνει μεγάλη χαρά και δύναμη, ικανο-

ποίηση και ενθουσιασμό, που έλαμπε στο πρόσωπο της μεγάλης του καρδιάς. Υπήρχαν περιπτώσεις που τον απορροφούσε τόσο πολύ η εργασία — γιατί πάντοτε επιδίωκε το τέλειο — ώστε κυριολεκτικά «εξχνιόνταν» στο κοινοτικό γραφείο.

Στη διοικητική λειτουργία της κοινότητας το χαρακτηριστικό της γνώρισμα ήταν η ζηλευτή της οργάνωσης. Ανακαινίστηκαν τα κοινοτικά γραφεία και δημιουργήσε ένα νοικοκυρεμένο αρχείο, που το ζήλευαν όποιοι το έβλεπαν για πρώτη φορά.

Πίστευε στη δυνατότητα τουριστικής ανάπτυξης της περιοχής μας με τις απαραίτητες φυσικές ομορφιές. Με ενέργειές του το χωριό μας προβλήθηκε με σύγχρονα μέσα, έγινε γνωστό σ' όλη την Ελλάδα και αυξήθηκαν ο αριθμός των επισκεπτών.

Θαυμάζαμε τη δημιουργική του παρουσία στους δύσκολους καιρούς μας. Είχε ιδιαίτερη ευαισθησία στα πολιτιστικά. Η πολιτιστική ζωή του χωριού στο διάστημα της θητείας του ως προέδρου, αναβαθμίστηκε. Ήταν γι αυτόν ο πολιτισμός νέ-

κταρ και αμβροσία.

Τα λαμπρά του παραδείγματα και την ανεκτίμητη πολιτιστική και πατριωτική του προσφορά ευχόμαστε να την συνεχίσουν άλλοι.

ΧΡΗΣΤΟΣ Γ. ΚΑΡΑΚΩΣΤΑΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

■ Παρακαλούνται όσοι χρειάζονται αίμα, να επικοινωνούν αποκλειστικά με τον Πρόεδρο του Συλλόγου κ. Βασίλειο Αντώνη στο τηλ. 42318.

■ Η αίθουσα του Συλλόγου Πραμαντιωτών Ιωαννίνων θα είναι ανοικτή κάθε Δευτέρα και Τετάρτη 7-8 μ.μ.

■ Κάθε Κυριακή απόγευμα από ώρα 5 μ.μ. λειτουργούν τα χορευτικά μας τμήματα. Για εγγραφές οι ενδιαφερόμενοι να επικοινωνούν με το τηλέφωνο του Συλλόγου ή να προσέρχονται την παραπάνω ημέρα και ώρα στην αίθουσα του Συλλόγου για απευθείας επικοινωνία με τη δασκάλα του χορευτικού.

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΠΡΑΜΑΝΤΩΝ

Αστυνομικό Τμήμα	61205
Κέντρο Υγείας	61206
Βλάβες Ο.Τ.Ε.	22121
Ξενοδοχείο «Τζουμέρκα»	61336
Ταχυδρομείο	61210
Τηλεφωνικό Κέντρο Πραμαντιών	61399
Τηλ. Κέντρο Τσάπελα	61282
Τηλ. Κέντρο Χριστών	61296
Γυμνάσιο	61243
Δημοτικό	61239
Δασονομείο	61221
Δημόσιο Ταμείο	61224
Κοινότητα	61231
ΤΑΞΙ (Γ. Τσιλιγιάννης)	61263

ΓΙΩΡΓΟΣ ΙΣΤΑΤΙΑΔΗΣ

Πολιτικός Μηχανικός Δ. Π. Θ.

Τοπογραφικά - Μελέτες - Επιβλέψεις - Κατασκευές

ΒΑΣΩ ΧΡΥΣΗ

Ηλεκτρολόγος Μηχανικός Δ. Π. Θ.

Πυρσινέλλα 5, Ιωάννινα ΤΗΛ.: (0651) 79394 - 30892

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΚΟΥΡΤΗ -

ΤΣΑΚΟΥΜΗ

Χειρουργός

Οδοντίατρος

Δωδώνης 13

Ιωάννινα 45221

Τηλ. Ιατρείου 75.491

Τηλ. Οικίας 28.649

ΙΑΤΡΕΙΟ

ΚΑΤΕΡΙΝΑ

Κ. ΚΟΥΦΟΥ

Ειδικός Παθολόγος

Μητροπόλεως 93

Τηλ./Fax: 031 224.241

Θεσσαλονίκη

ΕΡΕΥΝΑ-ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ-ΑΔΕΙΕΣ-ΜΕΛΕΤΕΣ-ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ Ν. ΤΣΑΚΟΥΜΗΣ

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΑΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ

Κονίτσης 3 - Ιωάννινα 45221 - Τηλ.-Fax: (0651) 38.040

ΣΙΔΗΡΟΛΟΓΩΜΙΝΟΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

ΠΑΝΟΣ ΤΥΠΟΥ

ΑΓΓΕΛΟΣ Ι. ΧΡΥΣΗΣ

Κατοικίας Ιωαννίνων

Τηλ. 47.423

Κινητό: 093 304412

ΧΡΗΣΤΟΔΟΥΛΟΣ Δ. ΣΙΟΥΤΗΣ

ΙΑΤΡΟΣ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΟΣ

Ιατρείο: 29ης Οκτωβρίου 31

Τηλ.-Fax: (0651) 32.778

Οικία: Κύργιου 13

Τηλ. 35.777 - Κιν. 093.233618

ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ

οικόπεδα στον

Τσάπελα Πραμαντιών (εξω-

ριστά ή και όλα μαζί 2.900

τ.μ.) σε τιμή ευκαιρίας.

Τηλ. 0651/37.729, 92.755

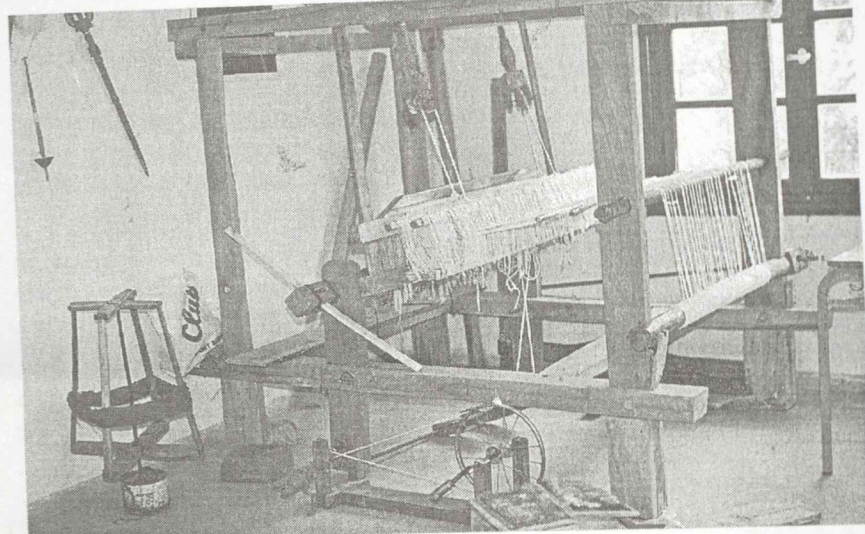
Η Πραμαντιώτισσα στην τέχνη του αργαλειού

Η περσιανή έκθεση υφαντικής που διοργανώθηκε στο Πνευματικό Κέντρο του χωριού μας ήταν επιτυχής και κατέδειξε την ικανότητα της Πραμαντιώτισσας στην τέχνη του αργαλειού.

Τα σχετικά έργα που αντιπροσώπευαν ένα περίπου αιώνα ήταν δείγματα υψηλής υφαντικής τέχνης. Έργα λαμπρά του αργαλειού, που δεν έλλειπε μέχρι τα τελευταία χρόνια από κανένα Πραμαντιώτικο σπίτι. Του αργαλειού, που η τέχνη του διδασκόταν σαν σε σχολείο από την μάνα στην κόρη, από την γιαγιά στην εγγονή. Το κορίτσι, μια και δεν μάθαινε γράμματα (και δεν θα έπρεπε να μάθει για να μη βγει από το σπίτι και καθή), έπρεπε να γνωρίζει ρόκα και αργαλειό, τοκρίκα και λανάρι. Αυτή με τα χέρια της θα ύφανε τα προικιά της, τις στρώσεις, τα κράμια, τις φλοκάτες, ακόμη και τα ρούχα του άνδρα της (τα οποία ήταν δίμπα), την κεντησιτιά της και το πλουμιστό σεργούνη της που θα της τόνιζε το κορμί της την λυγρότητα. Συνεπώς, έπρεπε να μάθει όλη τη διαδικασία της υφαντικής, από το να λαναρίζει, να γνέθει, να βάφει (και μάλιστα με φυσικές βαφές, ριζάρι, καρυδότσουφλο, μπρέλιο, βελανίδι), να μινώνει, μέχρι και να κεντάει στον αργαλειό, από απλά σχέδια με λουλουδιά, πουλιά, ελάφια, άλογα, αλλά και με φιγούρες ανθρώπων.

Η αγάπη της για τον αργαλειό την ανέδειξε άριστη τεχνίστρια της υφαντικής. Αυτό το δείχνουν και τα δείγματα του λευκώματος παραδοσιακής υφαντικής που κυκλοφόρησε. Και η φευγαλέα ματιά στα έργα αυτά πείθει και τον πιο δύσπιστο. Έτσι παρατηρεί κανείς: 1) Προσέφαλα του 1920-1930 με παραστάσεις πουλιών ερωτευμένων, πουλιών που συλλαγίζονται γιατί έχασαν μέσα στην ακμή του χρόνου, το ταίρι τους, και άλλα που καμαρώνουν τραγουδώντας πάνω στη κατάφορτη με

νεοσοούς φωλιά τους, 2) Πάντες του τοίκου με κύκλους μισοβυθισμένους στο ποτάμι και με λικνιζόμενες φοινικές στα γάρφαρα νερά τους. Άλλες με βόσκουσες ελαφίνες ή με πλουμιστά καμαρωτά παγώνια. Και προπαντός, την πάντα με τις υπέροχες εκείνες χορευτήριες, με τόση επιτυχία φτιαγμένη, που λες πως θα πηδήσουν από το υφαντό και θα τις χάσεις. 3) Κρεβατόγυρους με άριστες συνθέσεις ανθέων και χρωμάτων που άθελά τους σου μαγνητίζουν την ματιά και σου κλέβουν τον θαυμασμό σου. 4) Φλοκάτες πολύχρωμες, μαντανιές σαν εκείνη με το στεφάνι του Μάν στη μέση, που κοιτάζο-

ντάς το, νομίζει πως κρατάς στα χέρια σου την ίδια την άνοιξη σε όλο της το μεγαλείο. 5) Διαδρόμους με ποικιλία σχεδίων, χρωμάτων και λουλουδιών, με αξιοζήλευτη τέχνη καμωμένους, έτσι που σε μαγεύουν, γιατί σαν τους δεις θέλεις να τους κοιτάς συνεχώς. Έχουν όλοι τους τόση δύναμη τέχνης, ώστε σαν πατήσει σε αυτούς ο γαμπρός τρικλοποδιάζεται και δε θέλει να φύγει από το σπίτι της νύφης.

Τα έξοχα αυτά δείγματα της υφαντικής τέχνης η Πραμαντιώτισσα τα δημιούργησε τραγουδώντας. Τον απανω-

τό κύττο του ξυλόκτενου ακολουθούσε το πονεμένο τραγούδι για τον ξενιτεμένο της άνδρα, τον πατέρα, τον

Του Γιώργου Βούλγαρη

αδελφό. Άλλοτε πάλι σε σιγανό ρυθμό τα κείλη της ψέλλιζαν ερωτικό τραγούδι για το ξενιτεμένο παλικάρι που κίνησε να 'ρθει και το 'πασε η βροχή στο δρόμο. Κι εκείνης ο καμπρός έγινε βουνό, γιατί τι κι αν βρεχόταν και γινόταν παπύ, είχε ρούχα να αλλάζει και πέτρα από την θερμιά της αγκαλιά είχε

χτες του χειμώνα, όλα είχαν ετοιμαστεί. Μπορούσε τώρα να την πάρει από το χέρι και να την οδηγήσει κάτω από το μεγάλο τρούλο της Αγίας Παρασκευής για το χορό του Ηοαία.

Η δημιουργία της πάνω στην υφαντική τέχνη προκαλεί ο θαυμασμό. Παρ' όλη τη στέρηση (δίotti η ετοιμότητα της προίκας αποτελούσε ολοκληρωμένη περιουσία, χρονιές έπρεπε να εργάζεται ο πατέρας και ο αδελφός, ενώ δεν έλειψαν οι φορές που αγοραζόταν και αυτή η βαφή με το αυγό της κότας), ποτέ της δε λήσχε, αλλά με επιμονή και υπομονή ήταν αφοσιωμένη στην οικογένειά της, ενώ ο έρωτας για την τέχνη του αργαλειού γιγάντωνε την ψυχική της.

Έτσι δημιούργησε έργο πέρα από τόπο και χρόνο, έργο εντυπωσιακό, που αποπνέει δύναμη ψυχικής και αγάπης ανυπέρβλητη για την τέχνη της υφαντικής.

Αυτό μαρτυρεί η σύνθεση της εικόνας του υφαντού, η σπιλνιότητα και το ανεξίτηλο των χρωμάτων και η αρμονική αυτών εναλλαγή, που άθελά σου απορροφά τη σκέψη, σε μεθά σε κάνει να ξεχνάς τον εαυτό σου, ζεσταίνει την ψυχική σου και αδυνατείς να το αποχωριστείς, γιατί έχει όλα τα χαρακτηριστικά της άριστης τέχνης.

Αυτήν την αρετή της Πραμαντιώτισσας τιμούμε, την αξιάς της ως ταπεινής και συγχρόνως έξοχης διακόσμησης στην παραδοσιακή τέχνη του αργαλειού. Αυτή την δυναμική προσφορά της στην πολιτιστική ανάπτυξη της πατρίδας της, στο οικοδόμημα της οποίας προσέφερε το δικό της σμικρό, λιθαράκι, που είναι η ακριβή της τέχνη πάνω την υφαντική.

Για τούτη τη λαμπρή συμβολή της, όποια και αν είναι αυτή, μόνα, αδελφάδελη, φίλη, την θαυμάζουμε, την συχαίρουμε και, κάτι περισσότερο, την αγαπούμε μέσα από τα κατάβραχτα της καρδιάς μας.

Πράμαντα, Αύγουστος 1998

ΑΓΓΛΙΚΑ
ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ - ΜΠΟΥΤΖΑ
ΚΟΥΓΚΙΟΥ 20 - ΤΗΛ. 38.660

ΑΓΓΛΙΚΑ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ - ΜΠΟΥΤΖΑ
ΒΙΚΥ ΛΕΤΣΙΟΥ
ΔΡΑΠΗ 4 - ΤΗΛ. 34250/76683

Λειτουργούν ολιγομελή τμήματα όλων των επιπέδων

✱ ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΕΙΔΗ
✱ ΟΙΚΙΑΚΑ ΣΚΕΥΗ
✱ ΕΙΔΗ ΔΩΡΩΝ
✱ ΡΑΠΤΟΜΗΧΑΝΕΣ
ΜΠΟΥΤΖΑΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ

ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΑΣ 5
ΤΗΛ. 22.712
ΙΩΑΝΝΙΝΑ

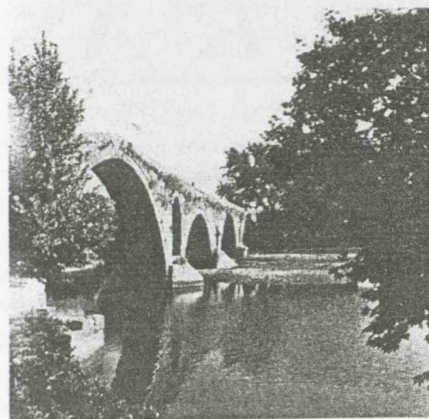
ΑΦΟΙ
ΤΣΑΝΤΟΥΚΛΑ
ΞΥΛΟΥΡΓΙΚΕΣ
ΕΡΓΑΣΙΕΣ

ΠΕΤΑ ΑΡΤΑΣ
ΤΗΛ. 0681 - 83.471

ΤΗΣ ΑΡΤΑΣ ΤΟ ΓΙΟΦΥΡΙ

(ΔΗΜΟΤΙΚΟ)

Σχέδιο προσέγγισης — Ερμηνευτική διερεύνηση

Τα δημοτικά τραγούδια έκαναν την εμφάνισή των μετά τον 10ο αιώνα, όταν ο νέος ελληνισμός αποκτά συνείδηση της εθνικής του ενότητας και

η νεοελληνική γλώσσα παρουσιάζεται με τα χαρακτηριστικά της γνηρίσματα. Τότε έχουμε τη δημοτική ακριτική ποίηση. Συνέχεια της είναι η δημοτική ποίηση των χρόνων της Τουρκοκρατίας.

Ο Νικόλαος Πολίτης, που πρώτος εισήγαγε στην Ελλάδα τη Λαογραφία ως επιστήμη, κατέταξε τα δημοτικά τραγούδια σε δυο μεγάλες κατηγορίες: α) Τα καθαρώς λυρικά τραγούδια ή τραγούδια: Ιστορικά, κλέφτικα, θρησκευτικά, της αγάπης, της ξενιτιάς, του χάρου, της εργατιάς, γαμήλια, γιορταστικά, ναυοιςίματα. β) Τα επικόλυρα ή διηγηματικά. Αυτά είναι τα μεγαλύτερα, τα τεχνικότερα, αλλά και τα λιγότερα.

Με βάση το περιεχόμενό τους διαιρούνται σε ιστορικά, ακριτικά, ρίμες (πολύστιχα αφηγηματικά ποιήματα) και στις Παραλογές. Οι παραλογές έχουν αναπτυγμένο επικό χαρακτήρα και οι υποθέσεις των είναι λαϊκές παραδόσεις ή πλαστοί μύθοι. Από τεχνικής άποψης είναι τα καλύτερα, τα ολιγαριθμότερα όμως στο χώρο της δημοτικής ποίησης. Η μορφή των είναι δραματική.

Το όλο αφηγηματικό περιεχόμενο δένεται μ' έναν τέλειο μύθο, όπου το υπερφυσικό στοιχείο, οι διάλογοι, οι περιπέτειες και τέλος η ευχάριστη ή θλιβερή λύση τα καθιστούν πραγματικά αριστουργήματα. Και είναι πράγματι αριστουργήματα γιατί εκφράζουν τη δομή ενός λαού σε ό,τι βαθύτερο, ιερότερο και μονιμότερο διατηρεί μέσα στο πέρασμα των αιώνων.

Συνήθως κεντρικός πυρήνας ορισμένων παραλογών είναι η παράδοση ή κάποιο αρχαίο μύθο. Στην προκειμένη περίπτωση το Γιοφύρι της Άρτας έχει πυρήνα του τον αρχαίο μύθο της Ιζιγένειας εν Αυλίδι.

Ο φιλέλληνας Γάλλος Φωριέλ, πρώτος ξένος εκδότης ελληνικών δημοτικών τραγουδιών, είχε μνημονεύσει στο μεγαλύτερο έργο του τα εξής: «Είς τα άσματα αυτά η φαντασία του λαού εκδηλώνεται μετά περιστής ποικιλίας, δυνάμεως και ελευθερίας». Τρεις δυναμικές λέξεις, ποικιλία, δύναμη, ελευθερία συμπυκνώνουν το νήμα του δημοτικού τραγουδιού και δια μέσου αυτού την ψυχή του λαού μας.

Μετά τις γενικές μας αυτές εισαγωγικές τοποθετήσεις περνάμε στην «κατ' ιδίαν» προσέγγιση του δημοτικού μας τραγουδιού. Πριν παρακάμψουμε ένα αρχικό μέρος του ποιήματος και κάνουμε ιδιαίτερο λόγο για το θαυμάσιο γυναικείο τύπο, που συμβολίζει η γυναίκα του πρωτομάστορα, θ' άξιζε μια αναφορά για τις αρχικές «αριθμητικές» λέξεις. «Σαράντα πέντε, εξήντα». Είναι ορισμένες λέξεις που, χωρίς στη φωνητική τους πληρότητα περισσότερο παρά στην εκφρασμένη τους ποσότητα, συναρπάζουν και γοητεύουν, αποδίδουν έμφαση, μεγαλοσύνη, στόμφο. Οι παραπάνω λέξεις είναι χαρακτηριστικές σε πολλά δημοτικά τραγούδια. «...σαράντα παλλικάρια (Ομώνυμο) ...σαράντα μέρες περπατώ (Πανώρια) ...ξήντα παπάδες παν μπροστά (Μάρκου Μπότσαρη) κτλ.».

2) Η ΤΡΑΓΙΚΗ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΦΙΓΟΥΡΑ

Θα προτάξουμε, όπως προαναφέραμε, το θαυμάσιο γυναικείο τύπο και θα επανέλθουμε στα αρχικά ερευνητικά σημεία (πουλί, παρακοή, κ.τ.λ.) για να γίνει —αντίστροφα κάπως— η προσέγγιση κατά τον καλύτερο τρόπο.

Για να εκτιμήσουμε το χαρακτήρα της γυναίκας του πρωτομάστορα είναι σωστό να σταματήσουμε σε δυο κυρίως περιστατικά. Το ένα που αφορά το περιστατικό με το δαχτυλίδι και το άλλο που αφορά την αγάπη της στα δυο πρόσωπα (σύζυγος, αδελφός).

Ο μύθος για το χαμένο δαχτυλίδι είναι πρόσχημα, επινοημένη δικαιολογία και ψεύτικη. Γνωρίζουν οι μάστοροι ότι με το επινοημένο αυτό ψέμα η αργήντισσα θα προβληματιστεί απέναντι στο ιερό σύμβολο του γάμου και οπωσδήποτε η συμπεριφορά της θα είναι συμπεριφορά αποκατάστασης αρχικής ισορροπίας.

Εξ άλλου, αν αφαιρέσεις τα ιερά στέφανα του γάμου, που σε πολλά «λαϊκά» σπίτια στέκονται πλάι στα εικονίσματα, κανένα άλλο σύμβολο, εκτός από το δαχτυλίδι, δε θα μπορούσε κινή τη στιγμή ν' ασκήσει δυναμικότερη επιρροή. Τούτο είναι ο ιερός κρίκος που ενώνει δύο ανθρώπους κάτω απ' τον ίδιο ζυγό και τους κάνει «συνζυγούς».

Ανατρέχοντας στη διαχρονική διερεύνηση των λαογραφικών φαινομένων θα συναντήσουμε πράγματα που έθρεψαν το κοινωνικό και πνευματικό περιβάλλον μέσα στο οποίο γεννήθηκαν και εξακολουθούν να ζουν σεβαστοί δεσμοί και θεσμοί. Αυτοί αποτέλεσαν την αδιάσπαστη ενότητα του λαού. Τα επιδιώματα αυτά συντάξαν την ιστορικότητα του λαού μας στην πολιτιστική του έκφραση. Κι όταν κάνουμε λόγο για λαϊκό πολιτισμό θα πρέπει να πούμε πως τούτος δεν είναι ένα άθροισμα διαφόρων φαινομένων, αλλά ένα οργανικό σύνολο. Και σ' ένα οργανικό σύνολο «κείνο που ενδιαφέρει δεν είναι μόνο από πού και πώς προέρχονται τα συστατικά του μέρη, αλλά αν και πώς λειτουργούν».

Ο γάμος, όταν θεσμός ιερός, ντύθηκε διαχρονικά και με προλήψεις που βέβαια δεν δικαιώνουν τη λογική διάσταση, όσα τη μυθική. Έτσι, σ' όλους μας είναι γνωστό, πόσο μεγάλη γροσσούζα θεωρείται το χάσιμο του γαμήλιου δαχτυλιδιού, ως επίσης ανέντελώς τυχαία πέσει χάμω μια από τις βέρες την ώρα που γίνεται το στεφάνωμα.

Μπροστά σ' αυτές λοιπόν τις καταστάσεις η ψυχολογική σύγκρουση της γυναίκας κορυφώνεται με την άμεση απόφασή της να κατεβεί... το δαχτυλίδι νάβρει. Με τους στίχους:

«Μάστορα, μην πικραίνεσαι κι εγώ να π' σ' το φέρω»

προβάλλει μια γυναίκα αποσπασμένη να διακινδυνεύσει το παν, για να κρατήσει στέρεα και ψηλά το συζυγικό δεσμό.

Κατεβαίνοντας κάτω βαθιά στα θεμέλια έψαξε γρήγορα και παντού. Μη μπορώντας να διακρίνει τίποτα ακούεται η φωνή της που είναι όλο ευγένεια και αρωσίωση:

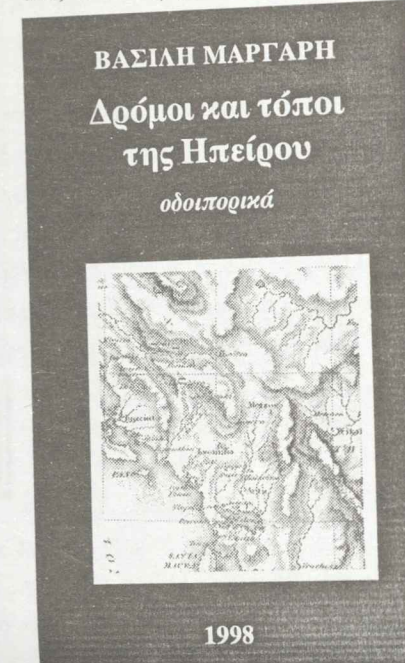
«Τράβα καλέμ' την αλυστο, τράβα την αλυσίδα,
τ' όλο τον κόσμο ανάγυρα και τίποτες δεν ήβρα».

(Συνέχεια στο επόμενο)

ΣΤΑ ΤΖΙΟΥΜΕΡΚΑ

Φεύγουμε απ' τα Κατανο-
χώρια, παρακάμπτοντας τα τε-
λευταία χωριά τους: την Κορύ-
τιανη, με την εκπληκτική θέα,
το πράσινο και τα πολλά νερά
και το Καλέντζι, με το μικρό
μα καρπερό του κάμπο και
σκαρφαλώνουμε στο Ξηροβούνι
για να ριχτούμε (κατόπιν)
απέναντι, στα Τζιουμερκα. Το
αυτοκίνητο αγκομαχά. Φτά-
νουμε σ' ένα διάσελο, στην κο-
ρυφή. Το θέαμα από δω είναι
πραγματικά τρομερό: Κάτω,
στα πόδια μας, χάσκει ο φοβε-
ρός γκρεμός του Άραχθου, ενώ
απέναντί μας, σ' έναν όξι και
πολύ μακρινό ορίζοντα, ξε-
προβάλλει απότομα η αδρή, η
ασήκωτη θωριά των τζιουμερ-
κιώτικων ορέων! Κατακόρυ-
φοι κλιτείς, άγριοι, που βελο-
νιάζουν τον ουρανό, τείχος
αδιαπέραστο, αδιάβατο από
πανύψηλες εξάρσεις του εδά-
φους —τραχείς και απλησία-
στες— χαράδρες, σκληροί και
θεόρατοι βράχοι, σκιερά φα-
ράγγια, ένας τόπος αλύγιστος,
ανήμερος και σχεδόν ασάτη-
τος. Οι μεγαλύτερες κορφές
του: Στρογγούλα (2.109 μ.),
Αγκάθι (2.392), Κακαρδίτσα
(2.469), Καταφύγι (2.392 μ.),
Μπαρτζάκα (2.390). Πιο κάτω,
πλούσια δάση, ενώ παρακάτω
η ζωηρή πράσινη χλωρίδα, ήρε-
μα βοσκοτόπια και σε λιγότερο
ακόμη απάνθρωπους κλήρους,
κοντά στη ζωντανή γη και στα
νερά της —χαμηλότερα— τα
γραφικά και όμορφα χωριά των
Τζιουμερκων με τα πέτρινα μι-
κρά σπίτια τους και τις όμορ-

φες πλακόστρωτες —συνά—
γκριζωπές στέγες των: Η Πρά-
μαντα, οι Μελισσουργοί, οι
Καλαρύτες, το Ματσούκι, κα-
τά το βορρά. Το Προσήλιο, τα
Θοδώριανα, οι Χουλιαράδες
και το Πετροβούνι, το Μιχαλί-
τσι, ο Κέδρος. Οι Ραφταναίοι,

ΒΑΣΙΛΗ ΜΑΡΓΑΡΗ
Δρόμοι και τόποι
της Ηπείρου
οδοπορικά

1998

παρακάτω, το Αμπελοχώρι ή
Σκλούπο (που πήρε τ' όνομά
του απ' τον Ασκληπιό), η Ρού-
γα, το Παλλινάρι, κι απέναντί
μας ο Φρόξος, η Πλάκα και το
Μονολίθι, που συναντήσαμε
ήδη, δίπλα η Άγναντα, ο Κα-
ταρράχτης (πραγματικό θέρε-
τρο) η Σγάρα κι η Μηλιά, το
Γραικικό. Πιο νότια, η κατα-
πράσινη Πλατανούσα, πατρί-
δα του ποιητή Γκοτζιούλα, το
Κουκούλι, η Χόσση, η Ράμια,
το Ρωμανό, το Αθαμάνιο, η
Δροσοπηγή.....

Αφήνοντας τη θεαματική
τούτη βίγλα, παίρνουμε την κα-
τηφόρα (η Πλατανούσα βαθύ-
σκιοτη, ειδικά κληκή, πολύνερη
βρίσκεται κοντά μας, σχεδόν,
στην άκρη του δρόμου - παίρ-
νουμε λουπόν την κατηφόρα)
που θα μας φέρει στο Μονολί-
θι και στην Πλάκα, στους πρώ-
τους τζιουμερκιώτικους συ-
νοικισμούς. Το όχημά μας βα-
δίζει ή μάλλον κατηφορίζει αρ-
γά σ' ένα δρόμο —δίχως στη-
θαία προστατευτικά τοιχώμα-
τα— στις πλευρές του θεόρα-
του γκρεμού, που καταλήγουν
κάτω, στις όχθες του ορμητι-
κού και βουερού Άραχθου.
Περνούμε τη γέφυρα. Κοντά
της, η παλιά γέφυρα του ποτα-
μού καταστέρινη, επιβλητική,
μονότοξη. Τη βλέπουμε να στέ-
κει ακόμα όρθια, με γερό κορ-
μί και ρίζες, στιβαρή σαν τον
πρώτο καιρό της.

Χτισμένη πριν από εκατόν εί-
κοσι περίπου χρόνια από τον
Κώστα Μπέκα, Πραμαντιώτη
πρωτομάστορα, η γέφυρα τούτη
έπαιξε σημαντικό ρόλο στη ζωή
και στην προκοπή της περιοχής,
καθώς συνέδεε τα βουνά τούτα
και τ' απομονωμένα χωριά τους
με τα Κατανοχώρια και τα
Γιάννινα. Οι αγωγιάντες των Τζι-
ομερκων χρόνια και χρόνια
περπατούσαν πάνω απ' τη ράχη
της, για να ριχτούν κατόπιν
αντίκρου, να πάρουν τους μουλα-
ρόδρομους προς τους βορεινούς
οικισμούς του Ξηροβουνίου, τα
Κατανοχώρια και τη γιαννιώ-
τικη λεκάνη. Στη σκληρή τούτη
ζωή για το μεροκάματο, που την
έκαναν χειμώνα - καλοκαίρι, οι
Τζιουμερκιώτες κυρατζήδες —
οι Ραφτανίτες, οι Πραμαντιώ-
τες, οι αγναντίτες κ.ά.— είχαν
συντροφιά το τραγούδι. Διάβαι-
ναν τις κλεισούρες, τις ράχες και
τις ρεματιές —βαθεία χαράμα-
τα, νύχτα ξεκινούσαν— κι ο

σκοπός τους αχολογούσε στα
λαγιάδια και στα βουνά και ξύ-
πναγε τα τζιουμερκοχώρια:

Γλυκοχαράζουν τα βουνά
κι οι όμορφες κοιμούνται
και των μανάδων τα παιδιά
στα ξένα τυραγνίζονται.

Αυτό τ' αστέρι το λαμπρό
που πάει κοντά στην Ποίλια
αυτό μου φέρει κι έχομαι
κόρη μου στην αυλή σου.

Η σκληρή μα γραφική ζωή
τους —η δύναμη, με την οποία
αντιμετώπιζαν τους τυφλούς
θυμούς του καιρού πάνω σ' αυ-
τούς τους βράχους και τα κρ-ά-

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΗ
ΜΑΡΓΑΡΗ

κουρα—πέρασε πια. Κι οι τζι-
ομερκοτόποι άλλαξαν και
τούτοι πρόσωπο, δρόμοι και
μηχανές διαβαίνουν τα ψηλά
βουνά τους κι ο πολιτισμός
έβαλε σιγά-σιγά το χέρι του και
τους παγάδωσε*.

Σκαρφαλώνουμε στα ριζά
των άγριων τούτων βουνών.
Δυτικά, απέναντί μας, σε μια
ψηλή ράχη, σαν σε αεροφυλάκη,
οι Ραφταναίοι βιγλίζουν τον
περίγυρο. Ανεβαίνουμε. Φτά-
νουμε στην δασοβιθή Άγνα-
ντα. Πάνω απ' τα κεφάλια μας,
ψηλά, θα πέσουν, θα ρυτίξουν
μας καταπλακώσουν, οι κορ-
φές των Τζιουμερκων: το

Φίλε Πραμαντιώτη
μην ξεχνάς ότι
η εφημερίδα που
κρατάς στα χέρια σου στηρίζε-
ται στην αγάπη σου και στη
συνδρομή σου.

ΓΕΝΙΚΗ
ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ Ο.Ε.
ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

Γ. ΜΠΙΚΑΣ
Π. ΤΣΙΝΟΣ

ΚΟΥΓΚΙΟΥ 9 Τ.Κ. 452 21 - ΙΩΑΝΝΙΝΑ
ΤΗΛ. 20.381 - 70.145 - FAX 28.386

Το Δ.Σ. της Αδελφότη-
τας παρακαλεί τους συν-
δρομητές, που για οποιον-
δήποτε λόγο δεν θα πά-
ρουν έστω ένα φύλλο της
εφημερίδας μας, να τηλε-
φωνούν στα τηλέφωνα
των μελών της συντακτι-
κής ομάδας.

Χρέος του κάθε Πρα-
μαντιώτη να γίνει συνδρο-
μητής της εφημερίδας του.

Δημοτικές εκλογές Οκτώβρη 1998

«ΕΝΩΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ
ΣΕΚΙΝΗΜΑ»
ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ ΔΗΜΑΡΧΟΣ
ΧΡ. ΤΣΑΚΤΕΙΡΑΣ

Ευθυμίου Κ.	163
Παππάς Ι.	133
Λάμπρης Ν.	122
Γκλιαβέρης Β.	120
Λάμπρης Δ.	115
Σπύρος Ι.	103
Ρίνης Γ.	91
Τάτσος Α.	83
Τσιλιγιάννης Β.	81
Λιόντος Δ.	74
Χήρας Ν.	59
Καρακώστας Δ.	62
Μιάρης Χ.	55
Τσιανίκος Α.	54
Μολωνής Δ.	40

«ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ-ΑΝΑΠΤΥΞΗ»
ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ ΔΗΜΑΡΧΟΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΕΝΤΕΛΕΣ

Αποστόλης Κ.	40
Βάνας Θ.	81
Γκεσούλης Β.	84
Γκεσούλης Ηλ.	90
Γκιώκας Γ.	123
Καρβέλας Δ.	54

Μάνθος Π.	77
Μήτσος Μ.	154
Μπαλτζής Δ.	117
Ντεκουμέ Α.	44
Παπαδημητρίου Ε.	149
Στάμος Α.	76
Τόδουλου Π.	49
Τριάντος Σ.	112
Τσακτοίρας Γ.	73
Χρύσης Ν.	66

«ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ»
ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ ΔΗΜΑΡΧΟΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ Θ. ΜΟΛΩΝΗΣ

Βαϊτσός Κ.	20
Γκεσούλης Ι.	36
Γκεσούλης Π.	64
Καραδήρας Κ.	144
Καρατζένης Ν.τ.Β.	124
Καρατζένης Ν.τ.Θ.	95
Κονταξής Χ.	75
Κοντοδήμας Β.	43
Λιανός Θ.	50
Μάργαρης Ι.	46
Μπούτζας Γ.	73
Πάνος Χ.	48
Παπακρίστου Βίγγ.	19
Ρούμπος Π.	88
Σιαπασούρας Απ.	132
Τσιλιγιάννης Β.	90

ΔΗΜΟΣ ΠΡΑΜΑΝΤΩΝ 18-10-98

Εκλογικό Τμήμα	Ψήφισαν Σύνολο	Άκυρα Λευκά	Έγκυρα	ΤΣΑΚΤΕΙΡΑΣ	ΣΥΝΤΕΛΕΣ
ΑΜΠΕΛΟΠΟΥ	218	15	203	75 (36,95%)	128 (63,08%)
ΠΡΑΜΑΝΤΩΝ	414	10	404	244 (60,40%)	160 (39,60%)
ΠΡΑΜΑΝΤΩΝ	357	12	345	191 (55,36%)	154 (44,64%)
ΠΡΑΜΑΝΤΩΝ	242	5	237	144 (60,76%)	93 (39,24%)
ΠΡΑΜΑΝΤΩΝ	170	11	159	76 (47,80%)	83 (52,20%)
ΡΑΦΤΑΝΑΙΩΝ	147	2	145	65 (44,83%)	80 (55,17%)
ΡΑΦΤΑΝΑΙΩΝ	128	0	128	25 (19,53%)	103 (80,47%)
ΡΑΧΗ ΑΡΤΗΣ	244	4	240	158 (65,83%)	82 (34,17%)
ΑΓ. ΚΩΝ/ΝΟΣ	193	1	192	124 (64,58%)	68 (35,42%)
ΑΣΤΑΚΟΣ	33	0	33	14 (42,42%)	19 (57,58%)
Σύνολο	2.146	60	2.086	1.116 (53,50%)	970 (46,50%)

ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Το Δημοτικό Συμβούλιο του
Δήμου Πραμαντών που αναδείχτη-
κε απ' τις εκλογές του Οκτώβρη '98
είναι το παρακάτω:

ΧΡΗΣΤΟΣ Κ. ΤΣΑΚΤΕΙΡΑΣ,
ΔΗΜΑΡΧΟΣ
ΚΩΝ/ΝΟΣ Α. ΕΥΘΥΜΙΟΥ
ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΠΑΠΠΑΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Κ. ΛΑΜΠΡΗΣ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Α. ΓΚΛΙΑΒΕΡΗΣ
ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ Α. ΛΑΜΠΡΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Χ. ΣΠΥΡΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Κ. ΡΙΝΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΣΕΝΤΕΛΕΣ
ΜΙΧΑΗΛ ΜΗΤΣΗΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ Θ. ΜΟΛΩΝΗΣ
ΚΩΝ/ΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΔΗΜΑΣ

Η συγκρότηση σε σώμα και η
κατανομή των αξιωμάτων θα γίνει
στις αρχές Ιανουαρίου 1999.

* Ημέρεψε, μαλάκωσε.
** Άλλη ονομασία του Κατα-
ράχτη.

(Από το βιβλίο «ΔΡΟΜΟΙ ΚΑΙ
ΤΟΠΟΙ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ» του Β.
ΜΑΡΓΑΡΗ, Ιωάννινα 1998)

ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΟ

«ΤΑ ΓΡΕΚΙΑ
ΤΗΣ ΠΙΝΔΟΥ»

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
ΒΑΝΑΣ

Λερούσκου 9
Σεισμόπληκτα
Τηλ. 42.423

Το χωριό είναι ριζωμένο στα πόδια των Τζουμερκών και μάλιστα στην πιο απότομη πλευρά τους γι αυτό δεν ευνοήθηκε να έχει ξεκαλοκαιριά για τα κοπάδια των κατοίκων, που από τις αρχές του 19ου αι. αυξήθηκαν με γοργό ρυθμό. Έτσι ήρθαν σε σύγκρουση με τους γείτονές τους, τους Ματσουκιώτες και Μελισσουριώτες για τα σύνορα. Οι «παλιοί» αναφέρουν ότι οι Ματσουκιώτες για να διώξουν τους Πραμαντιώτες από το λιβάδι «Λόγγο», γκρέμισαν από ένα στεφάνι, «την Κόντρα», Πραμαντιώτες γυναίκες και μικρά παιδιά, ενώ ο Ν. Παπακώστας στη σελ. 303 των «Ηπειρωτικών» του αναφέρει τη σφαγή 1.060 προβάτων Μελισσουριώτικων από Πραμαντιώτες κτηνοτρόφους γύρω στο 1810. Η τοποθεσία από τότε πήρε την ονομασία 1060.

Στα προπολεμικά χρόνια το χωριό είχε 40.000 γιδοπρόβατα και 1.000 αλογομούλαρα, ενώ σήμερα έχει 20.000 απ' τα οποία τα 17.000 είναι νομαδικά. Το χωριό βρίσκεται στο κέντρο των Δυτικών Τζουμερκών γι αυτό γνώρισε μεγάλη εμπορική κίνηση. Οι κάτοικοι ασχολούνται επίσης με την οικοδομική, τα ασβεστοκάμνα κι αρκετοί ήταν αγωγιάτες. Για την εμπορική δραστηριότητα του χωριού γράφει ένας Μελισσουριώτης συγγραφέας: «Το μοναδικό «παζάρι» των ορεινών —στα Πράμαντα— από Τουρκοκρατίας και ο ορισμός της ως πρωτεύουσας των Τζουμερκών μετά την απελευθέρωση δείχνει ότι η Πράμαντα ήταν κεφαλοχώρι και κέντρο των ορεινών περιοχών ανέκαθεν. Στη μέση από τις ορεινές περιοχές Τζουμερκών —Πινδου-Περικουρίου-Ξηροβουνίων είναι

Πράμαντα

η μεγαλύτερη κωμόπολη, τα Πράμαντα. Στο πολυσταυροδρόμι εκεί που είναι η μόνη διάβα από τις περιοχές αυτές μεταξύ τους και προς τη Θεσσαλία ήταν το κέντρο από το οποίο όλοι περνούσαν. Και εν του λόγου τούτου εκεί κάθε Κυριακή —δία το καλοκαίρι— γινόταν «παζάρι» στο οποίο μαζεύονταν και παζαρεύονταν όλα τα γύρω χωριά και μέρη. Άπειρα τα καραβάνια κι ο κόσμος έφερναν εμπορεύματα στάρια - καλαμπόκια - υφάσματα. Αυτό το μαρτυρεί ένας παλιός μύθος που λέει: «Στ' άλλα χωριά τα πράματα και σ' Πράμαντα οι πραγματίες». Απ' όλα τα Τζουμερκοχώρια το χωριό αυτό είναι το πιο ζωντανό χειμώνα-καλοκαίρι. Κατά την απογραφή του 1981 είχε τους περισσότερους κατοίκους, 1.585.

Δυο ήταν τα λιβάδια, οι μεγαλύτεστες στρουγγες στα Πραμαντιώτικα λιβάδια μέχρι το 1923, η Νταλά και το Στουρνάρι που «έτρωγα» από 3.500 πρόβατα κι είχαν από ένα παράρτημα: η πρώτη είχε την Κάτω Νταλά και η δεύτερη την Περντέσια. Η ψηλόραχη της Ρουίτσας ήταν στεροφτόπι: Από το Σταυρό ως το Σπανό ήταν στεροφτόπι για τα πρόβατα της Κ. Νταλά: από το Σπανό ως την Γκάργκουλα ήταν στεροφτόπι για την Πάνω Νταλά, στα Καυκάκια «έριχναν» τα στέρφα οι κτηνοτρόφοι από το Στουρνάρι, ενώ τα στέρφα της Περντέσιας τα «έριχναν» στην Αλγκιώρα. Τα Πραμαντιώτικα βοσκοτόπια βρισκόταν σε απόσταση έξι ωρών ποδοδρόμο από το χωριό, ενώ στην κοντινή Στρουγκούλα, στην κορφή των Τζουμερκών «έριχναν» 300 πρόβατα. Μετά το 1923, που τα λιβάδια ξεχρεώθηκαν από το μεγαλοτσιφλικά Καραπάνο, οι Πραμ. κτηνοτρόφοι «χάλασαν τη σειρά», έπαψαν να ρίχνουν κλήρο για τα μαντριά και πήγαινε ο καθένας όπου ήθελε. Έτσι έγιναν μικρότερες στρουγγες, που χάλασαν τον τόπο. Οι σημερινοί νομάδες πηγαίνουν στις στρουγγες: Κέδρα, Καλοχώραφο, Λαυδεις, Κάτω και Πάνω Νταλά, Οβορούς, Στουρνάρι, Περντέσια, Ασφάκα, Καυκάκια, Γκάργκουλα και Καταφύκι. Στις στρουγγες γύρω από το χωριό

ξεκαλοκαιριάζουν περίπου 1.000 γιδοπρόβατα. Στο Ισιώμα, στου Φλώρου, στις Κρανιές, στα Συγγενά, στα Ζιρέλια, στον Κορύτο.

Μεγάλους τσελιγκάδες το χωριό δεν ανέδειξε, εκτός από τον τσελιγκά Σιαπλουρά που η παράδοση τον θέλει με 6.000 γιδοπρόβατα: μόνο ο Χρήστος Γιώτη Τσιλιγιάννης «έφκιασε» 1.000 πρόβατα και τα τελάλισε. Οι υπόλοιποι έφτασαν μέχρι 600-700 πρόβατα στο σημάδι τους.

Οι κτηνοτροφικές φάρες του χωριού ήταν:

Βαναίοι: Ο Κώστας Βάνας και τα παιδιά του Μήτρος, Σπύρος, Γιώργος και Χαράλαμπος, ο Μήτσιος Ν. Βάνας και τα παιδιά του Αλέξης και Πάνος.

Γκεσουλαίοι: Ο Νίκος Γκεσουλής και τα παιδιά του: Μήτσιος, Κώστας, Χρήστος, Αλέξης. Τα παιδιά του Κώστα Γκεσουλή: Γιώργος, Νίκος, Αλέξης, Μήτσιος. Ο Νάσιος Γκεσουλής και τα παιδιά του: Χρήστος, Βασίλης και Μήτσιος που είχαν μόνο κοπαδιάρικα γίδια. Τέλος ο Βασίλης Γκεσουλής και ο Σπύρος.

Γκαργκουναίοι: Ο Χρήστος Γκαργκουνης και ο γιός του Μήτσιος, ο Βασίλης και τα παιδιά του: Θύμιος, Νίκος, Μήτσιος. Ο Μήτσιος Γκαργκουνης και τα παιδιά του: Νάσιος, Γιώργος, Χρήστος.

Γκουβαίοι: Γιώργος Αποστόλη Γκούβας και τα παιδιά του Κώτσιος και Θόδωρος, ο Μήτρος Α. Γκούβας και τα παιδιά του Τόλης και Κώτσιος, ο Χρήστος Α. Γκούβας και τα παιδιά του Γιάννης και Βασίλης, ο Μήτρος Γεωργάκης Γκούβας και τα παιδιά του Γιώργος, Θόδωρος κι Αρστείδης. Οι αδερφοί Πάνου Γκούβα: Γιαννάκης, Κώστας και Μήτρος, οι αδερφοί Θανάση Γκούβα: Γιώργος και Κίτσιος, τα παιδιά του Κίτσιου Θ. Γκούβα: Γιώργος, Θόδωρος και Δημητράκης, ο Κωνσταντής Γκούβας και τα παιδιά του: Θόδωρος, Μήτρος και Βασίλης. Ο Θόδωρος Χρ. Γκούβας και τα παιδιά του: Μήτσιος, Τάκης, Αντρέας, Κώστας, Γιώργος, Λάμπρος. Οι Γκουβελαίοι: Ο Μήτρος και ο Γιώργος.

Θανασαίοι: Ο Χήτας Μήτρου Θανάσης και τα παιδιά του: Γιώρ-

γος, Νάσιος, Μήτσιος, Βασίλης. Ο Νίκος Θανάσης και το παιδί του Βασίλης.

Καλογηραίοι: Σιώζος Καλόγηρος και το παιδί του Νίκος, ο Μήτρος και το παιδί του Γιώργος, ο Γιώτης και το παιδί του Μήτσιος, ο Γιάννης Καλόγηρος και τα παιδιά του Μιλτιάδης και Δήμος, ο Κώστας κι ο Μήτρος και τα παιδιά τους Χρήστος και Θόδωρος αντίστοιχα.

Καραδημαίοι: Ο Βασίλης και ο Νάσιος Καραδήμας: παιδιά του

Του ΝΙΚΟΥ
Β. ΚΑΡΑΤΖΕΝΗ

Νάσιου: ο Μήτρος, ο Λάμπρος, ο Γιώργος, ο Χρήστος. Ο Τόλης Γάκη Καραδήμας.

Καρατζεναίοι: Ο Στέργιος Καρατζένης, ο Νάσιος και Βασίλης. Παιδιά του Βασίλη: Ο Κώστας, ο Μήτρος, ο Σπύρος και ο Γιάννης. Παιδιά του Κώστα: Ο Βασίλης, ο Πίπης, ο Θύμιος. Παιδιά του Μήτρου: Χρήστος, Νίκος, Γιώργος, Θόδωρος. Παιδί του Σπύρου, ο Βασίλης (πατέρας).

Κουφαίοι: Ο Χρήστος Κουφός και τα παιδιά του Μήτσιος και Νικόλας.

Λιαναίοι: Ο Χήτας Λιανός και τα παιδιά του: Γιώργος και Θανάσης, παιδιά του Γιώργου ήταν ο Τάκης κι ο Θωμάς, του Θανάση ο Γιώργος κι ο Τάκης. Ο Γιάννης Λιανός και τα παιδιά του: Νίκος, Πάνος, Θύμιος, Βασίλης, Τασούλας (Μπέλλος). Ο Γιάννης Λιανός και ο γιός του Χαρίλαος. Ο Βασίλης Λιανός και τα παιδιά του Μήτσο και Γιώργος ο Αναστάσης Λιανός και τα παιδιά του Μήτρος, Τάσιος και Γιώργος.

Μολωναίοι: Ο Ζαχαρίας Μολώνης και τα παιδιά του: Γιώργος, Νίκος, Σωτήρης. Ο Σιώζος (Θόδωρος) και ο γιός του Βαγγέλης. Παιδιά του Βαγγέλη Μολώνη: Μήτσιος, Θόδωρος, Γεωργάκης, Χρήστος. Ο Γάκης Μολώνης και τα παιδιά του Μήτρος και Γιαννάκης. Τα παιδιά του Μήτρου Τόλης και Κώστα, του Γιάννη: Βασίλης και Τόλης. Ο Θωμάς Μολώνης και τα παιδιά του Μήτσιος και Σπύρος. Ο Μήτρος Νάκο Μολώνης και τα παιδιά του Βασίλης, Κώστας, Βαγγέλης και Γιώργος.

Νουτσαίοι: Ο Γάκη Νούτσος και τα παιδιά του: Γιάννης, Λεωνίδας, Νίκος, Βαγγέλης. Παιδιά

«Σύλλογος Σκουφάς της Άρτας»

Γ. Τσούτσινου, Άρτα 1997, σελ. 102

Άρτα αρχίζει να αποκτά ένα νέο πρόσωπο. Αγρότες και μικροεμπορεί, αστοί και μικροαστοί, ένας ολόκληρος κόσμος ανταμωμένος, σε μια πρόσφατα απελευθερωμένη από τους Τούρκους πόλη, αγωνίζονται να μορφωθεί, να εκπολιτιστεί, να ονειρευτεί... Μερικοί νέοι επισημoneς πλημμυρισμένοι από αγάπη για την πόλη τους, αποφασίζουν να γίνουν πρωτοπόροι μιας πνευματικής πολιτιστικής κίνησης και δημιουργούν τον «Ηπειρωτικό Σύλλογο Άρτης ο Σκουφάς», ο οποίος το 1966 θα μετονομαστεί «Μουσικοφιλολογικός Σύλλογος Σκουφάς». Ο Γιάννης Τσούτσινος χωρίζει την ιστορία του Συλλόγου σε τρεις εποχές. Η πρώτη εποχή είναι η περίοδος 1896-1914. Αμέσως μετά την ίδρυση του «Σκουφά» οι πρωτεργάτες Κ. Ξανθόπουλος, Κ. Βάλλας, Γ. Γκίνος, Κ. Ζάγκλης, Αρ. Οικονόμου, Γ. Τσούτσινος, Β. Κασαδής, Π. Μητσογιάννης αρχίζουν τις πρώτες διαλέξεις, συγκροτούν βιβλιοθήκη, φιλαρμονική, μισθώνουν τον χώρο μπροστά από τους Αγίους Πάντες για Γυμναστήριο και ασχολούνται με κοινωνικά και εθνικά θέματα.

Στη Δεύτερη εποχή (1924-1941), έχει να επιδείξει ο σύλλογος επιδείξεις, διαλέξεις, εκδρομές και διατήρηση της Φιλαρμονικής.

Την Τρίτη εποχή (1945 μέχρι σήμερα) ο συγγραφέας την χωρίζει σε δύο περιόδους. Η πρώτη περίο-

δος (1945-1966) είναι πιο δραστήρια από τις προηγούμενες. Αγοράζονται 25 μουσικά όργανα για τη Φιλαρμονική. Το θεατρικό τμήμα ανεβάζει το έργο του Γ. Θεοτοκά «Το γεφύρι της Άρτας». Το 1952 ξαναζωντανεύουν τα αποκριάτικα κομμάτια, γίνονται πολλές διαλέξεις, εκδρομές, φιλολογικά πρωινά ή βραδινά καθώς και εκθέσεις ζω-

Γράφει
Ο ΚΩΣΤΑΣ ΤΡΑΧΑΝΑΣ

γραφικής. Το 1953 ανεβάζει άλλα δύο έργα το θεατρικό τμήμα. Αυξάνονται τα οικονομικά του συλλόγου από δωρεές πολλών Αρτινών. Το 1966 αποκτά ιδιόκτητο κτίριο ο Σύλλογος «Σκουφάς». Η δεύτερη περίοδος (1967-1996) αρχίζει με διάλεξη, η οποία έχει ομιλήτη τον Μιχ. Περάνθη. Το 1975 απενεμήθη στο Σύλλογο Βραβείο της Ακαδημίας Αθηνών. Το 1976 γίνεται εορτασμός των 80 χρόνων του Συλλόγου. Το 1978 τιμήθηκε ο Σκουφάς με το βραβείο «Πανεπειρωτικής Συνομοσπονδίας Ελλάδος». Το βραβείο «Οι Φίλοι του Σουλίου» και το μετάλλιο της Ιστορικής και Εθνολογικής Εταιρείας της Ελλάδος. Το 1980 διοργανώνει γιορτές, για τα

αποκαλυπτήρια του ανδριάντα του Μαξίμου του Γραικού. Το 1981 γίνονται τα εγκαίνια του Ιστορικού Μουσείου «Γαρουφάλειος Στέγη». Το 1983 γίνεται διεθνές συνέδριο παραδοσιακών σπουδών και εγκαίνια του Λαογραφικού Μουσείου. Το 1990 πραγματοποιείται Συμπόσιο για το Δεσποτάτο της Ηπείρου. Το 1996 διοργανώνει ο «Σκουφάς» σειρά εκδηλώσεων για τα 100 χρόνια του συλλόγου. Το 1998 ο «Σκουφάς» θα διοργανώσει εκδήλωση για τα 100 χρόνια της Φιλαρμονικής του.

Ο «Σκουφάς» συνεχίζει να διατηρεί και να προωθεί τον πολιτισμό μέσω όλων των τμημάτων που διαθέτει σήμερα (θεατρικό, μουσικό, χορευτικό), της βιβλιοθήκης, της πινακοθήκης, του ιστορικού και λαογραφικού μουσείου, εκδίδει το περιοδικό «Σκουφάς» και προβαίνει σε εκδόσεις σημαντικών ιστορικών βιβλίων που αφορούν της ιστορίας της Άρτας. Σημερινός Πρόεδρος Συλλόγου είναι ο ακούραστος και δραστήριος Βασίλης Καρατσώλης.

Στις σελίδες αυτού του βιβλίου δεκάδες πρόσωπα, ζωντανοί ή συγχευμένοι παρελαύνουν και θυμίζουν πως όλοι έβαλαν ένα λιθαράκι για να ανθήσει και να μεγαλοφυήσει ο σύλλογος «Σκουφάς». Μια πλατιά τοιχογραφία ενός συλλόγου, όλα φως και ιστορική μνήμη, μια εντυπωσιακή αναφορά Αρτινής ενδυνάμωσης είναι το βιβλίο αυτό. Έργο αποκαλυπτικό επίκαιρο και ιδιαίτερα χρήσιμο στους χαλεπούς καιρούς μας. Διαβάστε το!!

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΚΑΙ ΑΙΘΟΥΣΑΣ

(Τα χρηματικά ποσά για τις διαφημίσεις δεν περιλαμβάνονται στον παρακάτω πίνακα)

Λετίσιος Βασίλης του Χρ. Μπαλτζώης Κων/νος του Ηλ. Παππάς Σωτήρης του Λ. Ρίζος Φώτης του Οδ. Ρίζος Θεόδωρος του Οδ. Γκούβας Δημήτριος του Θεοδ. Στάμος Χρήστος του Γ. Εξάρχου Βεατρίκη Κ. Ανώνυμη	Ιωάννινα Άρτα Ιωάννινα Άρτα » » Πάτρα Ιωάννινα - Χαϊδάρι Αθήνα » Θεσ/νίκη Άρτα Πράμαντα » Πάτρα Ιωάννινα Πράμαντα Αθήνα Ιωάννινα Αθήνα Αθήνα Ιωάννινα	2.000 3.000 10.000 5.000 5.000 2.000 4.000 2.000 100.000 2.500 5.000 10.000 3.000 5.000 2.000 2.000 5.000 6.000 10.000 2.000 10.000 5.000 5.000
Ρίζος Κων/νος του Ι. Στάμος Κων/νος του Χρ. Κώτης Δημήτριος του Π. Καρακώστα Σοφία του Δ. Τσαντούκλας Χρήστος του Στεφ. Φακίτσας Αλέξης του Αθ. Τσαντούκλας Γεώργιος του Παν. Καρατζένης Βασίλης του Νικ. Καρατζένη Σοφία του Ν. Νούτσου-Ντάλα Παρασκευή Βλάχος Νικόλαος του Κ. Λάμπρης Ευάγγελος του Ν. Μιάλης Χρήστος του Αλ. Μπούτζας Ιωάννης Φώτης Νικόλαος του Κ.		

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ

ΔΗΜ. ΚΟΝΤΟΔΗΜΟΣ - ΠΑΝ. ΔΙΑΦΑΣ

→ Ολιγομελή τμήματα

- Γυμνασίου
- Α και Β Λυκείου (Εθνικό Απολυτήριο
- 1ης, 2ης και 4ης Δέσμης
- Αποφοίτων

→ Διδάσκονται:

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ - ΦΥΣΙΚΗ - ΧΗΜΕΙΑ - ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ

- Εναρξη καλοκαιρινών τμημάτων: 22 Ιουνίου
- Εναρξη χειμερινών τμημάτων: 15 Σεπτεμβρίου

ΣΤΟΑ ΟΡΦΕΑ (Εναντι Ταχυδρομείου) 1ος και 3ος όροφος
τηλ. 29.444 - 27.722

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Μέσα απ' τις στήλες της εφημερίδας του Συλλόγου μας θέλω να εκφράσω τις θερμές ευχαριστίες εκ μέρους του συνδυασμού «ΕΝΩΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΞΕΚΙΝΗΜΑ» προς όλους τους συνδημότες Αμπελοχωρίου, Πραμαντών και Ραφταναίων που μας ανέδειξαν πρώτη δημοτική αρχή του νεοσύστατου Δήμου μας.

Τώρα που σβήνει κι ο τελευταίος απόηχος των εκλογών, είναι καιρός ν' αναλάβουμε όλοι τις ευθύνες μας και να εργαστούμε για την ενότητα των δημοτών και των τριών χωριών, τη λύση των άμεσων προβλημάτων και την ανάπτυξη της περιοχής για τη συγκράτηση του πληθυσμού στον τόπο μας. Στις προθέσεις μας είναι να μην υπάρχουν διαχωριστικές γραμμές μεταξύ πλειοψηφίας και μειοψηφίας και η αξιοποίηση όλων των δημοτικών και τοπικών συμβούλων για καλύτερη απόδοση έργου.

Παρακαλούμε επίσης τους συνδημότες μας να δείξουν υπομονή και κατανόηση μέχρι να ξεπεραστούν οι πρώτες δυσκολίες που θ' αντιμετωπίσουμε ως νέα δημοτική αρχή.

Ο Δήμαρχος
Χρήστος Τσακτοσίρας

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΙΜΟΔΟΤΕΣ ΜΑΣ

Κάθε χωριανός μας, όπου κι αν κατοικεί, που επιθυμεί να προσφέρει αίμα προς το Σύλλογό μας μπορεί να ηγαίνει στο Κέντρο Αιμοδοσίας της περιοχής του και να δηλώνει πως το αίμα το προσφέρει για τις ανάγκες του Συλλόγου Πραμαντιωτών Ιωαννίνων. Παράλληλα να ενημερώνει τηλεφωνικά και μας την ίδια μέρα για να κάνουμε την απαραίτητη ενημέρωση στην εδώ τράπεζα αίματος. Παρακαλούμε ακόμα κάθε χωριανός μας που λαβαίνει αίμα από τον σύλλογό μας να φροντίζει, μέσω των οικείων του, σε σύντομο χρονικό διάστημα να το αναπληρώνει γιατί οι ανάγκες μας είναι μεγάλες.

Τηλ. Σύλλογου 0651-24761

ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Όσοι συνδρομητές πληρώνουν τη συνδρομή τους με επιταγή να αναγράφουν **ΟΠΩΣΔΗΠΟΤΕ** στο απόκομμα της επιταγής το πατρώνυμό τους και τη Δ/σή τους.

Έχουμε πολλές συνωνυμίες και μας δημιουργούνται προβλήματα.

ΑΒΛΕΨΙΑ

Από αβλεψία στο προηγούμενο φύλλο αρ. 22, αντί φ. Ιουλίου - Αυγούστου, γράψαμε φ. Αυγούστου - Σεπτεμβρίου.

Ζητούμε συγγνώμη και διορθώνουμε στο παρόν φύλλο ως φ. Σεπτ. - Οκτ. '98

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΩΝ ΠΡΑΜΑΝΤΩΝ

Η ΥΦΑΝΤΡΑ

Όσο έχ' ο μάκρος του γιαλού κι ο πλάτος της θαλάσσης,
τόσο διασίδι' ιδίαζε μια κόρη στην αυλή της
κι εγώ διαβάτης διάβαινα και την καλημεράω:

— Καλήμερά σου κόρη μου!

— Καλώς τον το διαβάτη!

— Αυτού που υφαίνεις κόρη μου κι εμένα να θυμάται!

— Εδώ που υφαίνω ξένη μου κι εσένα σε θυμάμαι,
σ' έχω γραμμένον στο χαρτί και στο ξυλόχτενό μου
και στη σαίτα τ' αργαλιού σ' έχω ζωγραφισμένον!

ΧΟΡΟΣ (στα δυο - μέσα έξω)

ΤΡΑΓΟΥΔΙΕΤΑΙ:

(Όσο έχ' ο μάκρος του γιαλού κι ο πλάτος της θαλάσσης,
κι ο πλάτος της θαλάσσης, κι ο πλάτος της θαλάσσης).

(Συλλογή Λ. Κ. Καρακώστα)

Πράμαντα

Συνέχεια από την 8η σελ.

του Γιάννη: Ο Μήτσιος, ο Σπύρος κι ο Κώστας.

Ριζαίοι: Ο Χρήστος Ρίζος και τα παιδιά του: Θανασούλας, Γιάννης, Σπύρος και Οδυσσέας.

Σιαπλουραίοι: Ο Χήτας Σιαπλουράς και το παιδί του Τόλης, ο Γάκης και ο Μήτρος Σιαπλουράς και τα παιδιά τους Κώστας και Τόλης αντίστοιχα. Ο Νίκος Σιαπλουράς και το παιδί του Σπύρος. Παιδιά του Σπύρος: Ο Μήτρος, ο Χρήστος και ο Γάκης. Ο Βασίλης Νίκου Σιαπλουράς και τα παιδιά του: Γιώργος, Μήτρος, Νάσιος. Ο Χρήστος Σιαπλουράς και τα παιδιά του Μήτσιος και Γιώργος.

Τασονικαίοι και Κωστανικαίοι: Κώστας Τασονικός και τα παιδιά του: Τασιούλας, Γιώργος, Βασίλης, Πέτρος, Γιάννης. Τα παιδιά του Τασιούλα: Κώστας, Γιώργος, Μητρέλιας, Χρήστος, Λάμπρος. Τα παιδιά του Γιώργου: Μήτσιος και Νίκος, τα παιδιά του Βασίλη: Λάκκας και Κώστας.

Γρηγόρης και Κωστούλας Κωστανικός: Ο Γάκης Κωστανικός και τα παιδιά του: Μήτρος, Χρήστος, Λάμπρος, Θύμιος και Νάσιος.

Τσιλιγιανναίοι: Ο Γιώργος

Τσιλιγιάννης και τα παιδιά του Γιάννης, Μήτρος και Τόλης. Τα παιδιά του Γιάννη Τσιλιγιάννη: Σωτήρης, Μήτσιος, Αποστόλης, Γιώργος. Τα παιδιά του Μήτρος Τσιλιγιάννη: Ρίζος και Γιώργος (Μπούρας), παιδί του Τόλη Τσιλιγιάννη ήταν ο Λάμπρος.

Ο Μήτρος Γιώτη Τσιλιγιάννης και τα παιδιά του Γιώργος, Χρήστος, Λάμπρος. Ο Κώστας Μήτρος Τσιλιγιάννης και το παιδί του Γιώργος. Παιδιά του Γιώργου: Κώστας, Γιάννης, Μήτσιος. Ο Βασίλης Τσιλιγιάννης που είχε παιδιά το Μήτσιος και τον Κώστα. Παιδιά του Μήτσιου: Ο Βασίλης, ο Σπύρος, ο Βαγγέλης. Παιδιά του Κώστα ο Πάνος και ο Γιάννης.

Χηραίοι: Ο Χήτας Χήρας και τα παιδιά του: Νίκος, Γιώργος, Μήτσιος, Σταύρος. Ο Τόλης και το παιδί του Μήτρος. Ο Γιάννης Κούλας Χήρας και τα παιδιά του: Οδώρος, Βαγγέλης, Τάκης. Ο Χήτας Χήρας και τα παιδιά του Βασίλης και Μίχας, ο Γιώργος Χήρας και τα παιδιά του Κώστα και Βασίλης, ο Γάκης Χήρας και τα παιδιά του Κολό και Κίτσο. Ο Κώστας και ο Μήτρος Χήρας.

Απ' το βιβλίο «ΟΙ ΝΟΜΑΔΕΣ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΟΙ ΤΗΣ ΤΖΟΥΜΕΡΚΑΝ

ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΚΑΡΑΤΖΕ